

## Cvičení 22. 12. 2011

Pokud  $I$  je oboustranný ideál okruhu  $R$ , můžeme faktorizovat: Prvky faktorokruhu  $R/I$  jsou množiny  $r + I$ , kde  $r \in R$  a máme operace  $(r + I) + (s + I) = (r + s) + I$  a  $(r + I)(s + I) = rs + I$ .

Značení: Pokud  $q \in R$ , tak značíme  $qR = \{qs : q \in R\}$  (je to pravý ideál  $R$  generovaný prvkem  $q$ ).

Platí 1. věta o isomorfismu: Pokud  $f : R \rightarrow S$  je okruhový homomorfismus, tak  $R/\text{Ker } f \simeq \text{Im } f$ .

Pokud  $R$  je komutativní a pro každá  $p, q \in R$  platí  $pq = 0 \Rightarrow p = 0 \vee q = 0$  (tj.  $R$  je obor integrity), tak můžeme vytvořit klasické podílové těleso  $Q_{cl}(R)$ , jehož prvky budou „zlomky“ tvaru  $\frac{a}{b}$  (zápis ve skriptech:  $(a, b)$ ), kde  $a \in R$ ,  $b \in R \setminus \{0\}$  a platí pravidla analogická školnímu počítání se zlomky:

$$\begin{aligned}\frac{a}{b} &= \frac{c}{d} \Leftrightarrow ad = bd \\ \frac{a}{b} + \frac{c}{d} &= \frac{ad + bc}{bd} \\ -\frac{a}{b} &= \frac{-a}{b} \\ \frac{a}{b} \frac{c}{d} &= \frac{ac}{bd}\end{aligned}$$

**Příklad 1.** Které z následujících okruhů jsou isomorfní?

$$\mathbb{Z}/12\mathbb{Z}, \quad \mathbb{Z}_{12}, \quad \mathbb{Z}[x]/12\mathbb{Z}[x]$$

**Příklad 2.** Dokažte, že:

1.  $\mathbb{R}[x]/(x+1)\mathbb{R}[x] \simeq \mathbb{R}$
2.  $\mathbb{R}[x]/(x^2+1)\mathbb{R}[x] \simeq \mathbb{C}$
3.  $\mathbb{R}[x]/(x^2-1)\mathbb{R}[x] \simeq \mathbb{R}^2$  (Násobení v okruhu  $\mathbb{R}^2$  funguje po složkách.)

**Příklad 3.** Rozhodněte, zda okruh  $\mathbb{Z}_2[x]/(x^2+1)\mathbb{Z}_2[x]$  je těleso.

**Příklad 4.** Dokažte, že matice  $2 \times 2$ , jejichž prvky jsou sudá čísla, tvoří ideál v okruhu  $M_2(\mathbb{Z})$ . Dokažte, že příslušný faktorokruh je isomorfní  $M_2(\mathbb{Z}_2)$ .

**Příklad 5.** Buď  $R$  obor integrity. Napište inverzní prvek (na násobení) k prvku  $\frac{a}{b} \in Q_{cl}(R)$ ,  $a \neq 0$ .

**Příklad 6.** Buď  $R$  obor integrity. Najděte prostý homomorfismus (vnoření)  
 $R \rightarrow Q_{cl}(R)$ .

**Příklad 7.** Popište  $Q_{cl}(\mathbb{Z}[x])$ .

**Příklad 8.** Buď  $K$  komutativní těleso. Popište  $Q_{cl}(K)$ .